מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תוכן השיר ואת הרעיון המרכזי שבו
- לזהות אמצעים אמנותיים בשיר ואת תפקידם
- לתרגל ניתוח של דובר, נמען ומבנה השיר

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת השיר

1. ב – האודיסאה של הומרוס
2. ג – אם נפשו תעמיד אותן לפניו
3. ג – את המסע היפה
4. ג – לא למהר וליהנות מהדרך
5. ב – יורם ברונובסקי
6. ג – הוא הופך לרבים - "איתקות"

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הדובר מדבר כמי שכבר יודע, בלי לספר סיפור אישי מפורט
2. נכון – ברובד הסיפורי הוא אודיסאוס, אבל בעצם כל קורא
3. לא נכון – בתרגום ברונובסקי אין חריזה ומשקל קבועים
4. לא נכון – היא לא רימתה אותו, האכזבה היא חלק מהבגרות
5. נכון – הבתים הראשונים עמוסי הרפתקאות, הסיום תמציתי

חלק ג' – התאימו בין האמצעי האמנותי לדוגמה

- 1 – ב (הזכרת הלסטריגונים והקיקלופים מהאודיסאה)
- 2 – ה (השם איתקה הופך לרבים - איתקות)
- 3 – ד (איתקה מעניקה מסע יפה ולא מרמה)
- 4 – א (החזרה על המילים ללמד, ללמד)
- 5 – ג (איתקה ענייה מול הנוסע העשיר בניסיון)

חלק ד' – השלימו את המשפט

1. האודיסאה
2. נפש
3. מסע
4. יורם ברונובסקי
5. איתקות

חלק ה' – כתיבה והבעת עמדה

1. יש להתייחס לכך שהדרך או המסע חשובים מהיעד עצמו, והיעד הוא בעצם מה שמוציא אותנו לדרך
2. תשובה אישית מנומקת; לבדוק שיש טיעון הגיוני ודוגמה רלוונטית מהחיים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הדרך או המסע חשובים יותר מהיעד עצמו
- זיהוי נכון של אמצעי כגון רמיזה, סמל, האנשה, חזרה או ניגוד, עם הסבר קצר ומדויק
- המילה הופכת לרבים - איתקות - וכך איתקה הופכת לסמל כללי לכל מטרה בחיים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בקריאה משותפת של השיר בקול ואז לעבור לתרגול
- מומלץ להשוות בין "איתקה" לשירים אחרים הנלמדים העוסקים באכזבה או בציפייה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תשובות אישיות אך לדרוש הנמקה מבוססת טקסט

דף תרגול: "איתקה" מאת קונסטנדינוס קוואפיס

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר "איתקה" מאת קוואפיס מתבסס על מסעו הארוך של אודיסאוס הביתה, אך הופך אותו לעצה לכל אדם היוצא למסע בחייו. בדף זה נתרגל את תוכן השיר, מבנהו והאמצעים האמנותיים שבו.

1 חלק א' – הבנת השיר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. על איזו יצירה נשען השיר "איתקה"?

א) אנטיגונה ב) האודיסאה של הומרוס ג) שיר השירים ד) ספר בראשית

2. מתי יפגוש הנוסע מפלצות, לפי השיר?

א) בכל מסע בלי יוצא מהכלל ב) רק בים ג) אם נפשו תעמיד אותן לפניו ד) רק בלילה

3. מה מעניקה איתקה לנוסע, לפי השיר?

א) עושר רב ב) ממלכה גדולה ג) את המסע היפה ד) מנוחה מיידית

4. כיצד על הנוסע לנהוג לפי העצה בשיר?

א) למהר ככל האפשר ב) להימנע מהרפתקאות ג) לא למהר וליהנות מהדרך ד) לשוב מיד הביתה

5. מי תרגם את השיר לעברית בגרסה הנלמדת?

א) לאה גולדברג ב) יורם ברונובסקי ג) נתן אלתרמן ד) אהרן אמיר

6. מה קורה לשם "איתקה" בסיום השיר?

א) הוא נעלם מהשיר ב) הוא הופך לשם של אדם ג) הוא הופך לרבים - "איתקות"

ד) הוא מוחלף בשם אחר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדובר בשיר מספר על מסע שהוא עצמו עבר לאחרונה.	☐	☐
2	הנמען בשיר הוא כל אדם שיש לו מטרה או חלום, לא רק אודיסאוס.	☐	☐
3	השיר כתוב בחריזה ובמשקל קבועים.	☐	☐
4	לפי השיר, אם איתקה תתברר כענייה, היא רימתה את הנוסע.	☐	☐
5	הבתים הראשונים בשיר מפורטים יותר מהבתים האחרונים.	☐	☐

3 חלק ג' – התאימו בין האמצעי האמנותי לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רמיזה	___	**א.** החזרה על המילים ללמד, ללמד
2. סמל	___	**ב.** הזכרת הלסטריגונים והקיקלופים מהאודיסאה
3. האנשה	___	**ג.** איתקה ענייה מול הנוסע העשיר בניסיון
4. חזרה	___	**ד.** איתקה מעניקה מסע יפה ולא מרמה
5. ניגוד	___	**ה.** השם איתקה הופך לרבים - איתקות

4 חלק ד' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. השיר מתבסס על היצירה _____ של הומרוס.

2. לפי השיר, המפלצות לא יופיעו אלא אם ה _____ של הנוסע יעמיד אותן לפניו.

3. איתקה לא נתנה לנוסע עושר, אלא את ה _____ היפה.

4. את השיר לעברית תרגם _____ .

5. בסיום השיר המילה איתקה הופכת ל _____ , צורת הרבים שלה.

5 חלק ה' – כתיבה והבעת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכן ושלכם מהו הרעיון המרכזי בשיר "איתקה" לגבי היחס בין הדרך ליעד.

2. האם אתם מסכימים עם הרעיון שהדרך חשובה מהיעד? נמקו את עמדתכם בעזרת דוגמה מחייכם.

כרטיס יציאה

מהו הרעיון המרכזי של השיר "איתקה"?

תנו דוגמה אחת לאמצעי אמנותי בשיר והסבירו את תפקידו.

מה קורה למילה "איתקה" בסוף השיר, ומה זה מלמד אותנו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀